

jo je slednjič uslišal. Stanovitna, skupna in resnična pobožna molitev oblake prodere.

Tudi bili so posamezni skrbni očetje in matere pri vseh pohujšljivih in zapeljivih dejanjih grdih Plah-tačev vedno v dobrem stanovitni ostali, čeravno se je njih mladina skoraj brez izjeme se vsa spridila in več, ali manj po potih pregrehe hodila. Zares britko je bilo tako življenje za v dobrem zvesto ostale Zaleščane; marsikaj neprijetnega in britkega imeli so od Plah-tačev in njihovih zapeljanih privržencev požirati. Dobro je, da pod solncem vsaka reč o svojem času konec vzame.

Ko se je Bogz zadosta zdelo, posegel je sam se svojo pravično roko v mes in konec storil daljnemu uničevanju Zaleščanov po Plah-tačih. To pokazal je očitno ob zadnjih dnevih hudobnih dveh spridencev med opeharjenimi Zaleščani.

Huda bolezen Plah-tačeva, med katero je sam vse hudobije celega življenja svojega izpovedal, njegova in njegove Bete strašna smrt je zapeljane reve hudo pre-sresla in oplašila. Kes je prišel, a prepozno, zgublje-nega premoženja in zapravljenega miru in pokoja vesti ni bilo več moč pridobiti ter v tisti blaženi položaj do-vesti, v katerem so bili, ko še Plah-tača poznali niso. Vodnjak kopati še le potem, ko je hiša uže pogorela je prepozno. Take bile so rane, katere je ostudni šnops Zaleščanom zadal in katerih nasledki ne bodo več tako kmalu zginili. Krepro svarilo vsakemu da se tega strupa skrbno varuje.

Hudobni Plah-tač bil je Lemovcu iz lakomnosti po-slopja požgal, da je mogel potem od njega ono hišo kupiti, katero je imel do tega časa v zakupu. Vsled te zavratne hudobije bil je pošten Lemovec primoran, pri Plah-taču še 500 gld. na posodo vzeti; za ta znesek se je grdoba prec na Lemovčevo posestvo uknjižil, ter je poštenjaka z oderušskimi obresti nameraval popolno vni-čiti. Lemovec je to nakano kmalu spoznal, rešiti se iz nje pomagali se mu zetje njegovi, in od tega časa ni se več s tem krvoločnikom pečal. Ostal je Lemovec vedno pošten slovenski korenjak; gospodaril je skrbno in uzorno; Bog mu je delo in trud blagoslovil; pridobil si je s pridnostjo in varičnem življenjem zopet premo-ženja. Trdo skušnjo prenašal je ves čas s popolno uda-nostjo v voljo božjo. Britko bilo mu je pa, ko je zvedil, kedo ga je bil iz samu peklenske hudobije v toliko ne-srečo pahnili; ni se hudoval, še manj pa zlodejca pro-klinjal. Kratko je rekel: „Bog me je hotel poskusiti; naj mu bode vse v čast in slavo, z božjo pomočjo pre-nesel sem vse.“

Kmalu po strašni smrti obeh Plah-tačev bila je o njihni zapuščini sodnijska obravnava. Dokazalo se je pa, da je bil greh sam uže vse drugo popolno požrl in zničil, le posestvo, katero je bil Lemovec po znanem zločinu prodati primoran z meriščem vred, bilo je še ostalo. To prodalo se je za nepomenljivo svoto na javni dražbi; kupcev ni bilo in Lemovec jo je za po sodnji na-stavljeno cenitev zopet nazaj v last kupil. Skupljeni denar,

kolikor ga je po poravnavi stroškov ostalo, razdelil se je med zaleške reveže; tako nasvetoval bil je poštenu Lemovec in zgodilo se je.

Staro merišče se je vse razkopalo; na tem mestu pozidal je Lemovec novo lepo hišo in trdno ter pro-storno gospodarsko poslopje.

Čas je tako nanesel, da je bila poštena gostilna in dobra štacuna v Zalesji prava potreba nastala. Tako bilo je mogoče prebivalcem Zalesja in okolice si potreb-nih reči za obstoj svoj v bližnji kupovati ter na dra-gem času veliko prihraniti. Lemovec se je prošnjam pre-bivalcev udal ter na starem mestu uzorno gostilno in dobro pošteno štacuno ustanovil. Gostilna ta in štacuna sta še dandanes vsem enakim napravam po deželi za pravi uzor in posneme vredni izgled. V njej se toči zdravo naravno vino, v štacuni pa prodaja trdno in dobro blago proti malemu dobičku. Časi molitve, posta in policijske ure se od prvega začetka sem vedno pri Lemovcu vestno spoštujejo. Za vsakega gosta ima Le-movec v svoji gostilni odločeno gotovo mero, le to in ne več dobi vsakdo pri njem. Grdega govorjenja, kletvic in prepirov on nikoli v svoji hiši ne trpi, isto tako tudi ne godcev in plesa.

Očitni blagoslov božji vlada nad to hišo in Le-movec pridobil si je se svojim krotkim, krščanskim ve-denjem napram drugih, z dobro, pošteno in zdravo po-strežbo, hrano in pijačo, ter se snago, ki se posebno odlikuje pri njem, popolno zaupanje vsakega, kdor ga le enkrat obiše. Tako je dobri Bog v svoji previdnosti to, kar je bil ob početku zviti Plah-tač Zaleščanom obetal, v resnici še le v poštenemu Lemovcu naklonil. Bog je usmiljen a tudi neskončno pravičen. H. B.

Venceljnov.

Zemljepisni in narodopisni obrazi.

Nabral Fr. Jaroslav.

(Dalje.)

97.

Cikada ali cvrček.

Žuželke morejo tudi glasove izvajati. Nekateri žu-želke se oglašajo, kedar hočejo opozoriti svoje drugove in družice na nevarnost, ki jim preti. Muren, ta svirač, ki nam oživlja polje in hišo, izpusti glas kot opomin kedar ga kaj iznenadi. V nekaterih žuželkah so samo samci pevci in godci, samice se z drugimi posli bavijo.

Najglasovitejši pevci med žuželkami so cikade. No-bena žuželka še ni doživela tolike slave, kakor cikade, ker so jih nekdanj najznamenitejši pesniki opevali. S to umetnostjo se bavijo edino le samci. Samice ne znajo peti, in zato je rekel dosti zlobno uže starodavni grški modrijan Xenarch, da cvrčki srečno žive, ker imajo neme ženice. Pevanje cikad je ostro in enolično cvrčanje, in se zato ne moremo čuditi starcu pesniku Vergiliju, ki se je pritoževal na zoprno njihovo cvrčanje. Staro-

davni Grki so pa drugače sodili o pevanju cikad in niso imeli dosti slave in pohvale zanje. Kedar je Homer hotel povedati, kako sladko govore trojanski starci, tedaj je primerjal njih govor s sladkim pevanjem cikad. Pri starodavnih Grkih je bila cikada simbol glasbe, in zato vidimo pogostokrat naslikano cikado, kako sedi na strunah harfinih.

Grška pravljica pripoveda, da sta se na harfi skušala umetnika Eunom in Ariston. Pri sviranju počí nenkrat Eunom struna, na to pa prileti cikada vsede se mu na harfo, in je mesto počene strune tako lepo pevala, da je Eunom stavo dobil.

Tudi starodavni Lokrijci so imeli na svojem denarju podobo cikade, in kako je prišlo do te navade, o tem imajo čudno pripovedko, v katero je vpleten tudi Herkul. Platon omenja in hvali pevanje cikad, in Anakreon jim je posvetil celo eno odo, v katerej jih preslavja in bogovom primerja. Naravno je, da so starodavni Grki te svoje ljubljence v kletkah imeli, kakor delajo še dandanes Kitajci, da se nasladjujejo z njihovim pevanjem. Tudi jedli so cikade, in ker so bili sladko snedci, zato so jih izbirali. Aristotelj namreč pripoveda, da so najokusnejše in najslajše ličinke, a med razvitimi živalicami najpreje mladi samci, pozneje še le samice, kedar so polne jajčkov.

Kedar čitamo te slavospeve, tedaj se nam nehote vsiluje misel, da glasbeni ukus starodavnih Grkov ni bil nič kaj razvit. Dandanes gotovo ne bi nikdo cikadam peval himen in o čujmo, kaj nam je napisal o tem milozvočnem petju glasoviti učenjak angleški Shaw: „Ob toplem letnem času, največ od poludne pa do večera, izvajajo cikade v Afriki tako strašansko cvrčanje in tako neprijeten šum, da človeka ušesa bole. Najnadležnejše in najhujše pa so one žuželke, ki na vejah sede, ter dve, tri ure brez odduška čvrče. Ta čas bi človek radi presilne vročine rad mirno počival, pa ne more, in poloti se ga nevolja. Grške cikade so morale imeti vse drug, nežnejši in milozvočnejši glas, ako ne, tedaj so morali izvrstni Homerovi govorniki, s katerimi so cikade primerjali, biti brbljavi kričači“.

Za svoje cvrčanje imajo cikade posebne organe. Cikade vročih krajev so mnogo večje od evropskih in cvrčanje jim je dokaj močnejše. Kedor prvi pot stopi v tropski gozd, ne more se dosti načuditi zvokom in cvrčanju cikad. Glas se jim dostikrat sliši na angleško miljo daleč.

Vsi cvrčki so bojazljivi in leni, in ožive samo ondaj, kedar jih solnce opoludne pripeka. V rodu so s stenicami, ter spadajo v razred kljunačev. S kljunom se zabrodejo v mladike in srčejo iz njih sok. Iz vsake take rane leze pozneje osladek sok, ki se na zraku posuši.

Cvrčkov poznajo dandanes petsto vrst. Večina jih živi v toplem pasu. V južnej Evropi jih je samo osemnajst vrst, dalje na sever so čedalje redkejše. Najlepši cvrček živi na Sundajskem Otočju. Kedar se jih nabere

četa, tedaj se jim cvrčanje na ure daleč razlega, blizo njih pa kar ni moči prestajati.

Jesenov cvrček živi vzlasti na črnem jesenu, in nahaja se po vsej južnej Evropi, pri nas na Primorskem in v Dalmaciji. Iz ran, ki jih cvrčki naskajo, leze na osladek sok, ki se na zraku posuši in prihaja v trgovino z imenom „mana“. Največ mane pa dobivajo na ta način, da drevo z nožem narežejo. Mana se upotrebjuje v zdravilstvu. Mana svetega pisma pa je bila kaj pak vse druga stvar. V osrednej Evropi žive štiri vrste cvrčkov ali cikad.

(Dalje nasl.)

Naši dopisi.

Iz ljubljanske okolice dne 27. decembra 1888. (*Učiteljska konferenca.*) Tukajšnjega okraja učitelji bomo imeli za tekoče 1888/9. šolsko leto dne 16. januarija 1889. svojo uradno letno konferenco ob 9. uri predpoldne v II. mestni deški šoli na „cojzovem grabnu“ v Ljubljani se sledečim dnevnim sporedom:

1. Zborovanje se otvori in volita se dva zapisnikarja.
2. Sledi poročilo gospoda c. kr. okrajnega šolskega nadzornika.
3. Kako naj učitelj deluje, da od svoje strani pospešuje boljše (večje) spoštovanje učiteljskega stanu? Poročajo o tem: gospoda učitelja France Lovšin in Avgust Pirc ter gospodična učiteljica Ivana Tominec.
4. Katera metoda je pri pisnem poduku vporabljjevati, da so učenci ne le lepo, nego tudi ročno pisati privadijo? Poročovalci so gospoda učitelja France Černagoj in Josip Svetina ter gospodična učiteljica Kristina Zadnikar.
5. Poročilo knjižničnega odseka in sicer:
 - a) o stanu okrajne učiteljske knjižnice:
 - b) o onih spisih, namenjeni šolski mladini, kateri izdani bili so po zadnji konferenci, osobito o tem, kako ti spisi namenu svojemu ugajajo. Poročevalec je g. knjižnični prvomestnik sam.
6. Izvolita se dva zastopnika učiteljev, katera bodeda jih med prihodnjo 6 letno dobo v c. kr. okrajnem šolskem svetu tega okraja zastopala.
7. Prosti samostalni nasveti posameznikov, kateri naj se pa zadnji čas do dne 10. januarija 1889. pismeno sestavijo ter g. konferenčnemu predsedniku dopošljejo in izroče.

Referate k III. in IV. točki dnevnega reda imajo poročevalci pismeno izdelati ter je po dovršeni razpravi pri konferenci izročiti g. predsedniku (konferenčnemu).

Šolska voditeljstva naj ta dnevni red objavijo svojemu podrejenemu učiteljskemu osebju, kakor to vелеva § 45. državne šolske postave iz dne 14. maja 1869. leta državnega zakonika list stev. 62.